

DOMOVINA

in KMETSKI LIST

Upravništvo in uredništvo »DOMOVINE«, Ljubljana, Puccinijeva ulica št. 5, II. nad., telefoni od 31-22 do 31-26
Račun Poštne hranilnice, podruž. v Ljubljani št. 10.711

Izhaja vsak teden

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 6.— L, polletno 12.— L, celoletno 24.— L; za inozemstvo: celoletno 30.40 L. — Posamezna številka 60 cent.

Pregled vojnih in političnih dogodkov

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 5 t. m. nastopno vojno poročilo: Včeraj so bile

borbe na področju pri El Alameinu poseben silovite v južnovzhodnem delu,

kjer so se krajevno omejele. Ponovni sovražni protinapadi so bili zavrnjeni in številni ameriški tanki uničeni. Letalstvo osi, ki je neutrudljivo posegalo v borbo, je sestrelilo 19 britanskih letal. Naša skupina je napadla letališče el Cantara (Sueški prekop). Pri tem sta bila z ugotovljeno učinkovitostjo bombardirana področja za spravljane letal in železniška postaja. Nad otokom Malto so naši letalski oddelki v živahni dnevni operaciji, ki se ji je sovražnik močno upiral, uničili 14 britanskih letal, in sicer so bombniki sestrelili dve letali, lovci v spremstvu pa ostala letala. Cilji, ki so bili obstreljevali tudi v nočnih akcijah, so bili večkrat zadeti. Tri naša letala se niso vrnila; nekateri člani posadke so rešeni. V vzhodnem Sredozemlju je italijansko torpedno letalo zadelo in hudo poškodovalo sovražno trgovsko ladjo s 5000 tonami.

Poročilo posebnega dopisnika agencije Stefani z dne 6. t. m. javlja: Kakor poroča vojno poročilo, so naši bombniki v petek ponoči

učinkovito bombardirali letališče v Ismajliji,

kjer so nastale velike eksplozije in je bila povzročena ogromna škoda. Bombardiranje je v veliki meri olajšalo dejstvo, da je bilo letališče razsvetljeno morda zaradi tega, ker so se pripravljala letala na odlet. Kljub izredno hudi protiletalski reakciji so se naša letala v redu vrnila na svoja oporišča. Predvčeršnjim jutraj je naša patrila torpednih letal naletela na morju pred delto na majhen konvoj, usmerjen v Aleksandrijo. V konvoju so bile tri trgovske ladje, ki so jih spremljali ena križarka in dva rušilca. Po premaganju izredno silnega protiletalskega zapornega ognja so naša torpedna letala sprožila dve torpedi. En torpedo je zadela 5000tonski parnik, drugi pa neko 2000tonsko ladjo. Ladji sta se nagnili in ustavili. Zaradi intervencije sovražnih letal, ki so prišla z bližnje obale, ni bilo mogoče izvesti nadaljnja natančnejša opazovanja. Naša torpedna letala so se vsa nepoškodovana vrnila na oporišča.

Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo 5. t. m. poročilo, iz katerega povzemamo: Južnozapadno od Sevastopolja so bile zadnje sovražne skupine po hudem odporu uničene ali ujete.

S tem je bila bitka za Sevastopolj končana.

Na morju so letala potopila pri Rostovu sovražni brzi čoln in hudo poškodovala nadaljnji brzi čoln. Po prodoru pri Harkovu in Kursku so dosegli prednjice Don. Obupni protinapadi sovjetskih tankovskih oddelkov so bili zavrnjeni z najtežjimi izgubami sovražnika. Na področju pri Rzevu so napadi na močno utrjene postojanke kljub obširnemu minkim poljem in ogorčenemu sovražnikovemu odporu nadalje napredovali. Topništvo je obstreljevalo za vojno važne industrijske naprave v Petrogradu. Med Severnim rtom in Spitzbergi proti vzhodu usmerjeni sovražni konvoj so podmornice in letala tudi včeraj napadla. Pri tem so letala uničila štiri trgovske ladje in poškodovale nadaljnjih 11 ladij. Podmornice so potopile izmed poškodovanih ladij dve.

Iz Helsinkija poročajo:

V vzhodnem odseku fronte v Karelijski ožini so sovjetske čete napadle

ob podpori hudega topniškega ognja. Bile so delno razpršene s finskim topništvom v teku polzkausa

Borba proti ušem je borba za večji pridelek živil

Uši se ugonablajo s primerno razredčenim tobačnim izvlečkom, le na breskvah, češpljah in sorodnem sadnem drevju jih je najbolje uničevati s kvasijevo vodo

Mnogi kmetovalci in mestni vrtnarji se letos pritožujejo zaradi uši na sadnem drevju, fižolu, krompirju in paradižnikih, mnogi pa spet trde, da je teh škodljivcev manj, kakor jih je bilo lani. Potrebno je pač, kjer se pojavijo, njih zatiranje, da bo pridelek večji, odnosno, da bo sploh pridelek, kajti če uši nastopajo v velikih množinah, čisto uničijo napadeno rastlino.

Pridelovalci, ki so z neuspehom zatirali uši, pravijo, da nič ne pomaga. Seveda nič ne pomaga, če svojega dela niso prav izvršili.

Najprej so uši začele delati škodo na mladem fižolu. Nežni listi so najprej oveneli, potem pa čez nekaj dni odpadli. Ko so bile rastline že starejše in malo odpornejše, je listje, napadeno od uši, rumenelo in se počasi sušilo.

Uši rade napadajo tudi paradižnike. Listi paradižnikov pa ne porumene in ne počrne takoj kakor pri fižolu, temveč se močno zvijejo, tako da je zunanja stran zaprta. Pri napadenih rastlinah odpada cvetje. Rastline v splošnem zastajajo v rasti, včasih pa se čisto posuše.

Zadnje čase so mnogi pridelovalci opazili, da se jim suši krompir in da odpada cvetje. Ta ali oni je mislil, da se je krompir začel sušiti zaradi suše, nekateri so pa hiranje rastlin pripisovali rji. Če so uši napadle krompir, to lahko spoznamo. Listi, napadeni od uši, počrne na robu, navadno na konici, in se nekoliko zvijejo, vendar ne tako močno kakor pri paradižniku. Tuji lani so se uši marsikje zelo razpasle na krompirju, toda ne tako zgodaj kakor letos. Tedaj je krompir že odcvetel in krompirjevka je bila že razvita. Kmalu so se pa tudi zelo razmnožile pikapolonice, ki so največji sovražnik listnih uši in jih naglo uničujejo, zlasti ličinke, ki so izredno požrešne. Zato so tudi letos nekateri mislili, da se jim ni treba bati listnih uši, češ da jih bodo uničile pikapolonice kakor lani. Toda letos so uši začele svoje uničevalno delo prej, ko se še niso mogle razmnožiti pikapolonice in ko rastline še niso bile tako dobro razvite. Nekoliko bolj so se začele razmnoževati pikapolonice zdaj, toda marsikje je škola že nepopravljiva, posebno na fižolu in krompirju.

Četudi je škoda že velika, je vendar še zmerom priporočljivo zatirati uši. Ugonabljanje jih je treba kljub glasovom, da ni nobeno sredstvo dovolj učinkovito. Nekateri pridelovalci so letos res zatirali uši nekaj časa z veliko vnemo. Škropili so rastline z razredčenim tobačnim izvlečkom, spet drugi so jih prašili s tobakovim prahom ali s

pepelom. Popoln uspeh je dosegel le redkokdo.

Da ni bilo večjega uspeha pri zatiranju uši s tobačnim izvlečkom (10 do 11 delov vole na en del izvlečka), je pripisovati v največ primerih nepravilnemu postopku. Vedeti moramo, da se uši drže vedno na notranji strani listov in da jim ne moremo do živca, če liste škropimo ali prašimo le na zunanji strani. Na to je treba posebno paziti. Z navadno škropilnico za zalivanje ne moremo primerno poškropiti rastlin. Raztopina se razlije po zunanji strani listov, medtem ko se uši na notranji strani, ki navadno ostane povsem suha, še zmerom dobro počutijo. Podobno je pri prašenju s tobačnim prahom ali pepelom; notranja stran ostane čista, tako da se uši tudi nadalje neovirano razmnožujejo. Zato je zatiranje uši bodisi s tem ali drugim sredstvom uspešno le, če poškropimo ali oprasimo notranjo stran listov. Za škropljenje je potrebna dobra škropilnica, ki z veliko silo fino razpršuje brozgo, tako da škropivo pride tudi na notranjo stran listov. Razprševalnik škropilnice je mogoče naravnati tako, da se škropivo dobro razprši, pa tudi prime notranje strani listov. Vedeti moramo, da je notranja stran listov mnogo bolj hrapava. Pokrivajo jo tanke dlačice in preprežajo žile. Dlačice zadržijo vodo ali prah, da ne more predreti do same površine, če ne škropimo pod dovolj močnim pritiskom. Seveda je škropilnica draga. Člani Sadjarskega in vrtnarskega društva si škropilnic lahko izposodijo pri društvu. Žal je škropilnica skoro vedno izposojena. Kdor ima čisto malo zemlje, lahko zatira uši tudi z malo Flitovo brizgalno. Če je nimate, jo vam kdo posodi. Flitova brizgalna je zelo uporabna za škropljenje fižola in paradižnika. Seveda lahko škropite tudi krompir, toda škropljenje boste morali posvetiti precej časa, če hočete, da bo kaj zaleglo.

Prav tako zatirajmo uši na sadnem drevju. Kakor znano, napadajo uši zlasti koščičarje (češplje, breskve in druge). Če te škropiš z razredčenim tobačnim izvlečkom, moraš to storiti prav previdno, da ne uničiš tudi listja. Najboljše sredstvo proti ušem na breskvah in drugih koščičarjih je kvasijeva voda, ki prav nič ne poškoduje listja, škodljivce pa uniči. Seveda pa je vprašanje, ali se kvasija letos sploh dobi v trgovini.

Tisti, ki še nimajo prakse v škropljenju, naj se obračajo na one, ki imajo že dolgoletno prakso. Med člani Sadjarskega in vrtnarskega društva je pač povsod nekaj ljudi, ki so v tem poslu že izkušeni. Pohitite s škropljenjem, da ne bo škoda prevelika.

napredovanja, delno krvavo odbite s protinapadom pehote iz prednjih finskih postojank, ki so jih sovjetske čete začasno dosegle. O slabotnejšem delovanju poročajo s fronte v vzhodni Kareliji, kjer so nastali na več krajih veliki gozdni požari.

Iz Berlina poročajo: Iz vojaškega vira se doznavajo, da se je po zasedbi Sevastopolja dogodila huda katastrofa. Medtem ko so oddelki neke nemške pehote divizije napadali sovražne postojanke v skalovju utrdbe, so opazili, da je

vzhodni del trdnjave zletel po strašni eksploziji v zrak.

Pri tem je izgubilo življenje 1200 žensk in otrok, ki so se zatekli v kazemate trdnjave po odredbi

poveljnika trdnjave. Življenje je izgubilo tudi mnogo sovjetskih vojakov, medtem ko je politični komisar Čuknov z drugimi bolševiškiimi veljaki pobegnil na varno.

Iz Nankinga poročajo:

Ob peti obletnici kitajsko-japonske vojne je japonski veleposlanik pri nankinški vladi izjavil, da se po odstranitvi slehernega angleškega, ameriškega in nizozemskega vpliva v Vzhodni Aziji japonsko operacijsko področje razširja od Aleutskih otokov do Madagaskarja in od Jangceja do Birme, s čimer je čungkingška (Čang-kajškova) vlada ločena od svojih zaveznikov. Zdi se, je izvajal japonski veleposlanik, da Angleži zdaj pričenjajo izgubljati vero v izid vojne.

GOSPODARSTVO

O nabiranju in sušenju zdravilnih zelišč

V naših krajih rase mnogo zdravilnih rastlin, katerih nabiranje je siromašnim ljudem prinašalo kar lepe dohodke.

Zdravilna zelišča nabiramo ob raznih letnih časih, a zmerom le ob lepem in suhem vremenu. Danes je lahko zelišče na vrhuncu svoje moči, čez nekaj dni pa je zdravilna moč v njem že močno opešala. Posebno zdravilna vrednost rastlin, od katerih nabiramo cvetove, se hitro spreminja. Liste in stebila lahko nabiramo ob določenih dneh ves dan, če je lepo vreme, le proti večeru ne, ko pada rosa. Cvetje nabiramo zmerom dopoldne, in sicer, če le mogoče, takoj, ko se rosa posuši. Tedaj so na višku svoje moči. Cisto vseeno pa je, kdaj nabiramo plovce. Skorjo dreves nabiramo navadno zgodaj pomladi ali pozimi. Prav tedaj kopljemo tudi korenine.

Rastline za zdravljenje naj bodo še mlade, zdrave, neobdelane in čim bolj oddaljene od potov. Vedeti moramo, kateri deli rastline so zdravilni. Na splošno nabiramo vse rastline ob času cvetenja, kajti tedaj ima zelišče največ zdravilnih sokov v sebi.

Tudi sušenje je važno. Če je vreme lepo in vetrovno, posušimo nekatere rastlinske dele lahko na soncu (plodove, skorjo, korenine) ali pa na topli peči. Nikdar pa ne smemo cvetov in listov in cvetočih zelišč sušiti na soncu. Sončni žarki namreč različne zdravilne snovi iz cvetov naravnost izžgejo. Nabrane cvetove razrežemo na desčico ali papir in jih posušimo na senčnem in zračnem prostoru. Čim hitreje so suhi, tem boljši so. Pri sušenju moramo cvetje večkrat obrniti, da se ne vname. Tudi plast ne sme biti debelejša od enega prsta. Prav tako sušimo tudi liste in cele zeli.

Korenine očistimo, jih hitro operemo in sušimo. Lahko jih tudi po dolgem razrežemo, da se hitreje suše. Korenine ne smejo preveč potemneti ali porjaveti. Ko je korenina dovolj suha, jo lahko zmeljemo v prašek ali pa jo celo shranimo.

Če sušimo rastline na peči, moramo paziti, da ne prekoračimo toplote 50 stopinj Celzija. Pri tej toplini se namreč začno topiti zdravilna olja in izgubi rastlina tako na moči. Pri sušenju se moramo varovati vsake vlage, ki bi napol suhe rastline spet osvežila. Dvojno sušenje zdravilnim zeliščem zelo škoduje. Dobro posušena zelišča še enkrat skrbno pregledamo in izločimo vse, kar ne spada vanje. Cvetje, manjše plodove in tudi drobno liste hranimo, kakršni so. Korenine in skorjo pa prej razdrobimo. Zelišča razrežemo v manjše koščke, liste pa v podolgovate rezine in koščke. Čim bolj so lističi na tanko razrezani, tem boljši je čaj. Seveda ne smemo zelišča drobiti.

Posušene zdravilne rastline hranimo v papirnatih vrečkah, pločevinastih škatlah ali v primernih steklenih posodah. Skoro vse čaje, razen dišečih, hranimo v navadnih papirnatih vrečkah. Močno dišeče čaje shranjujemo v pločevinastih posodah. Cveti se najbolje ohranijo v škatlah iz lepenke.

Na zavojčke, škatle ali kozarce moramo prilepiti napise, ki nam povedo, kaj je v njih. Na ta način se pogostokrat izognemo nepotrebnemu iskanju.

Vse suhe zdravilne rastline moramo hraniti na suhem in zračnem prostoru. Vlaga bi kaj kmalu uničila zeli. Zato hvala prav tako slabo vpliva na zdravilna zelišča, ki postanejo kmalu zopernega vonja in okusa.

Drobne vesti

Kopanje nezrelega krompirja je velika gospodarska škoda. Nekateri že zdaj kopljejo krompir, ki seveda še ni dozorel. To je velika škoda. Razen tega pa je nezrel krompir kolikor toliko strupen in zdravju škodljiv. Posebno oslabelemu želodcu in črevesju nezrel krompir lahko povzroči hude težave in ima uživanje nezrelega krompirja lahko tudi nevarne posledice. Počakajmo, da krompir odebeli in dozori, saj poškoduje našo karkino in skrbi za to, da bomo imeli čim več pridelka.

Praniš mnogo truda. Bil za se čas žetve. Pri nas je navada, da žito žanjejo, ponekod pa ga že tudi kosijo. »Kmetovalec« piše o tem med drugim: »Vemo, da v žitornih pokrajinah žita ne žanjejo, temveč ga kosijo. Saj bi sicer velikega pridelka ne mogli spraviti pravčasno pod streho. Tudi za naše razmere je kosnja žita priporočljiva. V juniju in juliju ima kmet toliko dela, da včasih ne ve, katero je nujnejše. Takrat je tudi največja nevarnost neviht. Ob času žetve, ko skrbi v prvi vrsti vsak zase, je zelo težko dobiti žanjice. Zato se kmetu zgodi, da mora čakati, medtem ko je zrelo žito izpostavljeno nevarnosti. Pri kosnji pa marsikateri nevarnosti odpadejo. Izurjene žanjice nadomestijo moški in otroci in si zato lahko pomagajo kmet s svojimi ljudmi. Ni navezan na čas in začne kosniti žito takrat, kadar je žito zrelo. Glavno je, da gre delo hitro izpod rok. Spretni kosci pokosi najmanj toliko kakor pet žanjic. Če pa je žito lepo, še toliko več. Vsekakor je kosnja žita svojevrstna. Pri prvih zamahih pa ne sme obupati, ker je pač za vsako reč potrebno nekaj vaje. Kositi se mora tako, da se žito ne zmeša in da lepo v redu pada.

Krompir se ne zagrne v vsakem primeru. »Kmetovalec« piše: »Tudi glede zagrnjenja krompirja so izjeme, in sicer v izrazito sušnih pokrajinah. V naši pokrajini najdemo takšne sušne kraje v Suhi in Beli krajini in ponekod na Krasu, kjer moramo posvetiti večjo pažnjo ohranjanju zimske vlage, saj so daljša razdobja izrazite suše kaj čisti pojav. Prav tako moramo pravilno ravnati na izrazito peščenih zemljah, posebno če je spodnji sloj zemlje (mrtvica) kamenit ali iz gruča, ki ne more vezati in ohranjati večjo množino padavin, da bi bile v suši rastline na razpolago. V takih izrazito sušnih prilikah ne kaže krompir zagrniti, marveč ga samo okoplamo. Če med rastno dobo bomo opazili, da se nezagrnjeni krompir lepše razvija. Pri izkopavanju pa bomo ugotovili, da je nezagrnjeni krompir obilnejše rodil. Poizkusi so pokazali, da povečanje donosa lahko znaša 20 in še več odstotkov. Vsak nasvet naj kmet prej preizkusi in šele potem splošno uporabi.

Zanikarna reja kuncev prinaša le škodo. So ljudje, ki vsako reč napravijo kar na pol. Kdor ni vesten in skrben, naj se nikar ne loti reje kuncev. Od kuncev imaš lep dobiček, toda gojiti jih morda, kakor je treba. Kdor je zmerom vestno prebiral naš list, se je marsičesa naučil. Cistost, prava hrana in zrak so v kratkih besedah neogibni pogoji za rejo kuncev. Če se tega ne držiš, odnosno vsega tega dela ne utegneš opravljati, opusti to rejo, ker ti bodo živalce druga za drugo poginile.

Domači zdravnik

Za dolgo življenje je potrebna raznovrstna hrana

Nekateri zdravniki pravijo, da bi vsak človek lahko živel 200 let, če bi bilo ustrezno vsem pogojem, ki jih terja telo. Če krmimo podgane s hrano, ki ima sicer vse redilne snovi, vendar ni v njej nič vitamina B1, žive samo tri do pet tednov. Če pa primešamo tej osnovni hrani nekaj vitamina B1, žive iste podgane dve leti in pol. Če primešamo osnovni hrani z vitamini B1 še nekaj rženih klic, se podgane zrede. V rženih klicah so namreč rast pospešujoče snovi. Če pa v hrani ni teh klic, temveč samo vitamin B1, se telesna teža niti ne poveča, niti ne zmanjša. Spričo tega se celice ne morejo več obnavljati. Neposredna posledica tega je postarjanje.

Podobno se lahko hrani tudi človek. Mislimo na prehrano samo z mesom, živalskimi maščobami, belo moko in sladkorjem. To bi približno ustrezalo hrani, ki so jo pri poskusu dajali podganam, da so živele tri do petih tednov. Človek pa uživa v rednih razmerah tudi sočivje, krompir, črn kruh in podobno. V znanstvenem svetu računajo navadno eno leto podganinega življenja za 26 let človeškega. Če bi se torej hranil človek z osnovno hrano brez dodatka vitamina B1 od let spolnega dozorevanja skozi 25 let, bi bil s 40. letom že postaran. Z dodatki k osnovni hrani se pa lahko ta meja potisne naprej do 50. ali 60. leta. Potem nastopijo za telo škodljive posledice enostranske hrane, kakor so ugotovili to pri podganah, in škoda, ki jo utrpel pri tem telo, se ne da več popraviti.

Na človeka vpliva močno tudi podnebje, v katerem živi. Čim hladnejše je podnebje, tem več je treba mesa, za južne pa več sočivja. Če bi bila naša prehrana res čisto ustrezna, bi lahko živeli povprečno po 200 let. Nedvomno torej drži, da potrebujeta človek in žival za dolgo življenje čim raznovrstnejšo hrano.

Kurja slepota se zdravi z jedmi, v katerih je dovolj vitamina A. Ljudje s kurjo slepoto lahko sicer pri dnevni svetlobi ali dobri luči prav tako razločujejo barve kakor ljudje z rednim vidom. Kakor hitro se pa stemni, jim vid odpove. Medtem ko človek z rednim vidom še razlikuje v temi izvestne sive odtenke, jih človek s kurjo slepoto nikakor ne more. Vzrok tiči v tem, da je pri ljudeh s kurjo slepoto prizadeta roženica, kar je po večini v zvezi s pomanjkanjem vitamina A v človeškem telesu. Izkušnje so pokazale, da se da kurja slepota pogosto že v nekaj urah odpraviti, če dobi telo zadostno količino vitamina A. Vitamin A je predvsem v ribjem olju, potem v večini zelenjave, v mnogem sadju, tudi v mesu, posebno v jetrih in ledvicah.

Slna ustavlja kri iz manjših ran. Že dolgo je znano, da je mogoče kri iz manjših ran ustaviti kar s slino. Neki madžarski zdravnik je dokazal, da je človeška in živalska slina zaradi neke posebne svojstvene lastnosti sposobna ustaviti krvavitve. Živali si torej ližejo rane ne samo zato, da bi odstranile in pomorile bakterije na svoji rani, kakor je doslej vladalo splošno prepričanje, temveč tudi zato, da bi ustavile kri, ki teče iz rane.

Za jezike nadarjeni može

Za jezike posebno nadarjeni ljudje so živeli skoro v vseh dobah. Stari vek je poznal enega. Bil je Mitridat VI., kralj Pontosa. Vladoval je od leta 120. do 62. pred Kristusom. Ta kralj je govoril 22 jezikov.

Iz srednjega veka ne poznamo nobenega za jezike izredno nadarjenega moža. Šele ob koncu 18. stoletja se je spet pojavil tak nadarjenec, in sicer italijanski kardinal Giuseppe Mezzofanti, ki se je rodil leta 1774. v Bologni, umrl je pa leta 1849. v Napoliju. Govoril je okrog 70 jezikov, izmed teh 58 glado. V Vatikanu je bil tolmač za ves svet. Njegovo ime je prišlo celo v pregovor. Ljudem, ki govorijo mnogo jezikov, pravimo še zdaj Mezzofanti.

V 17. stoletju je bil znan kot jezikovni nadarjenec kmet Nikolaj Schmidt iz Rothenackerja v Prusiji. Živel je od l. 1606. do l. 1671. Znan je bil kot učenjak in oblastva so mu dovolila, da se je nazival gospod, čeprav je bil kmet. Njegova hiša v Rothenackerju stoji še zdaj. Bil je sloveč poznavalec knjig in jezikov, pa tudi zvezdoslovec in strokovnjak za koledarje. Njegova knjižnica je obsegala 600 zvezkov, za takratne čase naravnost velikansko število.

V novejšem času poznamo še večje jezikovne nadarjence. Leta 1930. je umrl v Berlinu visok uradnik zunanjega ministrstva Emil Krebs, ki je razumel okrog 100 jezikov in narečij; 60 jih je govoril glado, med njimi 45 kakor materinščino. Bil je mizarjev sin iz Slezijske in je že kot 17letni gimnazijec govoril 12 jezikov. Kot študent v Berlinu se je naučil v dveh letih kitajščine in mimogrede še vrste vzhodnih jezikov. 21 let je bil tolmač nemškega poslanstva v Peking. Tam se je naučil še starih evropskih jezikov in narečij: španščine, švedščine, norveščine, finščine, estonsčine, letonsčine, litovščine, rumunščine, bolgarščine, slovenščine, srbohrvaščine, albanščine in češčine. Po svetovni vojni je postal leta 1919. izvedenec za jezike v zunanjem ministertvu. Tu se je naučil še irščine, galščine, javanščine, suahiliščine in baskičine.

Njegov naslednik v uradu je bil Tassilo Schulteiss. Ta je govoril 120 jezikov, in sicer 53 evropskih, 25 azijskih, pet ameriških, 23 afriških in 14 kavkaško-maloazijskih.

Vendar ga je prekosil dr. Ludwig Harold Schütz iz Frankfurta ob Meni, ki je umrl pred letom dni. On je govoril nad 200 jezikov, in sicer tako dobro, da se je lahko izdal za domačina pri vseh teh narodih, katerih jezike je obvladal. V svojem znamenitem delu »Nastanek jezikov« obravnava 203 jezike in narečja. On je objavil tudi obširno razpravo o kolonialnih jezikih, ki je edinstveno delo te vrste. Potoval je malo; samo med prvo svetovno vojno je živel nekaj časa v Rumuniji in Turčiji. Njegova knjižnica obsega nad 15.000 zvezkov, po večini slovarjev, slovnice in rokopisov v vseh jezikih sveta.

TUDI ODGOVOR

Sinko: »Zakaj naša ura ne bije več kakor dvajset udarcev.«

Oče (razmišlja, kako bi otroku najprimerneje odgovoril, in reče): Zato, ker bi trinaest udarcev pomenilo nesrečo...«

FIELD • ZGODOVINSKI ROMAN

DVE LJUBEZNI

»Da, uredimo praktično to zadevo,« je po hitel grof z odgovorom. »Ne gre le za mojo hčer, gre tudi za vojvodov položaj. Vsak škandal lahko vrže slabo luč na dvor in na kralja samega. Če bi se to pohujšanje nadaljevalo, bi utegnili imeti resne posledice, a mi moramo misliti na bodočnost.«

»Tudi jaz moram misliti na bodočnost. Zame bo imelo to mnogo hujše posledice kakor za kraljevski dvor.«

»Res je, gospodična, zato tudi pravim, da moramo vso zadevo urediti praktično, da ne boste materialno oškodovani.«

»A kakšni bodo moji upi na novo službo, če me zdaj odpustite? V vsej Franciji ne bom našla druge službe.«

»Razumem, zato pojdite rajši v Italijo, kjer imate, kakor pravite, vplivne prijatelje. To je po mojem mnenju najboljši načrt. Rad vam bom prispeval denarno podporo.«

»Želite me torej izgnati iz Francije? Lepa hvala, gospod. Iz hiše me lahko preženete, iz domovine ne!«

»Čakajte!« jo je prekinil grof, ki mu je kri zalila obraz. »Izvolite me poslušati! V zahvalo za vaše usluge, ki ste jih bili izkazovali mojim vnukom, vam ponujam nagrado. Smatrajte jo za odškodnino, ker boste z odhodom od nas izgubili pravico do pokojnine, katero vam je bil obljubil moj zet, če ostanete pri nas do Luizine poroke.«

»Nisem bila tu zavoljo pokojnine. Nisem in ne zahtevam drugega, kakor da si lahko mirno in brez vsakršnih ovir služim vsakdanji kruh.«

»To vam bo pač najlažje v Italiji. Moja letna renta pa vam bo v vsakem oziru olajšala življenje. Recimo tisoč dvesto frankov na leto.«

»Italija in franki me ne zanimajo! Ostanem v Franciji, najbrž v Parizu, in vaše rente ne potrebujem. Zahtevam le, da mi to, kar se je zgodilo v vašem domu, ne bo vzelo poštenega imena — najdragocenejšega, kar ima vsaka vzgojiteljica.«

Na to bi morali prej misliti,« se je vmešal spovednik. »Po toči je prepozno zvoniti. Gospod grof je izredno dober, da vam sploh ponuja podporo.«

»Ne potrebujem ne grofove, ne kakršnekoli druge miloščine! Bodimo praktični, gospod! Zahtevam le svojo pravico, da si smem sama služiti kruh. Če mi dovolite, da ostanem pri vas do konca leta, bom imela mnogo lažji položaj. Najvažnejše pa je spričevalo, ki mi ga mora napisati gospa vojvodka. Mislim, da sem si ga v teh šestih letih pošteno zaslužila.«

»Velike težave nam delate, gospodična!« Grof je nervozno bobnal po naslonjalu stola. »Vendarle bi vam priporočal, da greste v Italijo. Ali ne bi hoteli razmisliti o tem?«

»Ne, gospod, ostanem rajši v Franciji. Pred težavami ne bežim.«

»Potem nima pomena govoriti dalje.«

»Prosim vas le, da izpregovorite z gospo vojvodko o spričevalu. Povejte ji, da jutri ne bom tu, a pustila bom naslov, kam naj mi ga izvoli poslati.«

»Govoril bom s hčerko,« je zamrmral grof, »vendar vam ne morem nič obljubiti. Preveč je morala ubožica pretrpeti.«

»Gospa vojvodka ima dobro srce, gotovo mi ne bo odrekla teh nekaj besed. Morda bi bila tako ljubezniva in bi pripisala, da odhajam po lastni želji.«

»Preveč si upate, gospodična,« se je znova oglašil menih. »Ne pristaja vam, da bi zapovedovali dami, ki je toliko pretrpela zavoljo vas. Sploh pa vi sumljivo poudarjate svojo nedolžnost!«

Dvignila je glavo in mu ostro pogledala v oči: »Sama ne vem, kako bi se mogla dovolj ogradiati proti takim lažem.«

»Govorite o lažeh kakor nič. Toda pomnite, da so še druge laži, ne samo napisane in izgovorjene. Tudi za te boste dajali odgovor.«

»Gospod,« mu je segla v besedo. »Niste edini spovednik na svetu. Tudi jaz sem dobila

odvezo za svoja dejanja, in sicer od svoje čiste vesti!«

Ni vedela, kako se je poslovala iz zapustila grofovo sobo. Ni vedela, ali je trajal pogovor le minuto ali cele ure. Zavedala se je le, da je spet končano eno življenjsko obdobje, in začudila se je, ko je našla starejša dekleta še v učilnici.

»O, tu ste, gospodična!« je vzkliknila Luiza. »Očka je bil pravkar tu, a ni utegnil čakati. Pustil vam je tale listek. Kaj pa vam je, gospodična? Tako ste blede in roke imate čisto mrzle.«

»Tako vam bom povedala,« je odvrnila in sedla na stol. »Prejela sem slabe novice. Dedek mi je zbolel in moram takoj k njemu.«

»In se boste kmalu vrnili?«

»To vam ne morem povedati. Morda me dolgo ne bo nazaj.«

Šele ko je prišla v svojo sobo ter zaklenila vrata za seboj, je upala pogledati dopis, ki ga ji je bila izročila Luiza.

»Ne morem vam povedati, kako mi je, in ničesar ne morem ukreniti. Zvezane roke imam, draga prijateljica, in nimam moči, pomagati vam, kakor ste tolikokrat vi pomagali meni. Prinašam le nesrečo tem, ki jim najbolj želim dobro. V boju, v katerem boste zdaj sami, se spomnite, da bom poslej tudi jaz sam. Gotovo slaba tolažba, a morda vam bo le kaj pomenila. Pogumnejši ste kakor jaz. Za vas se ne bojim tako kakor zase.«

Dajte mojim hčeram vaš novi naslov, da vas bomo lahko obiskali. Zbogom in oprostite mi te uboge besede.«

Ni bilo podpisa in tudi njenega imena ni zapisal. Niti to poslednjo noč se ni upal toliko tvegati. Razmišljala je, ali mu ne bi napisala odgovora. Toda bala se je, da ne bi prišel v nepravde roke. Zapustil jo je, a ni se jezila nanj. Nič ne bi mogel izpremeniti, četudi bi jo branil. Bil je kakor velik otrok, ki je iskal pri njej zavetja, ker se je bal teme. Podala mu je roko in tako sta za trenutek začutila, da sta si sorodna. To je bilo vse. Pa tudi to je že minilo. Prišel je čas odhoda.

DRUGI DEL

10.

Bilo je v polovici septembra. V penzionu gospe Merove, h kateri se je bila zatekla Eliza po svojem odhodu od Praslinovih, so že zdavnaj povečerjali. Eliza je sedela v salonu in šivala. Čakala je goste.

»No?« je pogledala skozi vrata gospa Merova. »Vašim gostom se očitno ne mudi preveč. Da ni morda kak nesporazum?«

»Ne, gospa. Luiza je pisala, da pridejo zagnatovo 17. septembra.«

»Za trenutek bom še pogledala k dekletom, potem pridem takoj k vam. Tako bo boljše, da me najdejo že kar pri vas.«

Gospa Merova je namreč sklenila sama govoriti z vojvodo in zahtevati izpričevalo, ki ga vojvodka še vedno ni marala napisati. Brez njega pa Eliza ni mogla dobiti novo službo.

Čez pol ure je na dvorišču zaropotala kočija, in že so otroci hiteli po stopnicah ter radostni klicali gospodično. Berta in Jurček sta ji prinesla rože, za njima sta vstopili Marija in Luiza, zadnji pa vojvoda s košarico sadja v rokah. Obstopili so jo in Eliza je zbrala ves svoj pogum, kajti od tega večera je bilo odvisno skoraj vse njeno nadaljnje življenje. Dolgo je pozdravljala in božala otroke, preden se je obrnila k njihovemu očetu.

Predstavila jim je gospo Merovo in vsi skupaj so posedli za mizo in po divanu. Gospa Merova in vojvoda sta sedla malo dalje ter se zatopila v pogovor. Eliza pa je komaj utegnila odgovorjati na vprašanja otrok. Hoteli so vedeti sto reči, in ona jim je odgovarjala, dočim se ji je srce stiskalo od bolečine, polno besed ljubezni, ki jih ne bo smela nikdar izgovoriti.

»Vsi smo zdravi, gospodična. Le mama bo-leha. Dva zdravnik sta morala priti k njej. Svetovala sta ji, naj gre v Dieppe. Zdaj stanujemo v večji vili kakor takrat, ko...«

»Da, da, se že spominjam,« je morala odgovoriti Eliza. In jutri se vrnete tja?«

»Ne, pojutrišnjem. Dva dneva bomo doma, da si bo mama nakupila še nekaj knjig.«

Iz sosedne sobe se je oglašil klavir in gospa Merova je stopila tja, da bi napravila red.

»Kako majhno sobo imate, gospodična,« je vzkliknil Jurček. »Kje pa spite?«

»Pst, Jurček, ne bodi nadležen!« ga je opomnil vojvoda.

»Nič hudega, gospod vojvoda, to ni nobena skrivnost! Ta soba ni moja, jaz imam sobico na podstrešju. Tam je mnogo solnca.«

Umolknila je, ko je opazila nemo sočutje v vojvodovih očeh.

»Gospodična Deportova,« je dejal naglo in se ozrl k vratom, ali gospa Merova še ne prihaja, »zelo sem v skrbih zaradi vas. Stanovanje v tej hiši ni prav zdravo. Pojdite takoj k našemu zdravniku in naj vas pregleda. Rad bi vas poslal nekam na svež zrak; tega mi ne smete odreči. Dovolite mi, prosim, da vam smem pomagati!«

»Oh, gospod,« je zamahnil z roko, »ena edina reč bi mi lahko pomagala. Gospa Merova vam je gotovo razložila.«

Utegnil je le prikimati; gospa Merova je spet stopila v sobo.

Ura je odbila deset in vojvoda je vstal, da bi se poslovil. Kako velik in močan je bil v tej majhni sobici!

»Lahko noč, gospa, in srčna vam hvala za prijazen sprejem. Otroci, lepo pozdravite, pozno je že, moramo pohiteti.«

»Lahko noč, gospod vojvoda! Upam, da sem vam dobro razložila ves položaj.« Gospa Merova mu je prožila roko.

»Ste, gospa, toda izvolite razumeti, da je ta majhna zamuda...«

»Ta majhna zamuda traja že dva meseca. Ne bi vas rada po nepotrebnem nadlegovala, toda izvolite vi razumeti, da odgovarjam za svoje goste. In časi so hudi...«

Eliza je spremila goste po stopnicah. Poljubila je mehka otroška lička in pogledala vojvodi v oči.

»Ne hudujte se, gospod, da vas je toliko časa nadlegovala zaradi tega. Jaz sama najbolje vem, kakšne sitnosti imate zaradi mene in zaradi tega izpričevala.«

»Kolikokrat sem jo bil že prosil zanj,« je dejal tiho. »Obljubljal sem ji vse mogoče in in nemogoče, a vse zaman.«

»Gospa vojvodka je vedela, kako me bo najbolj kaznovala. Na ta način me bo pregnala iz Francije, in šele potem se bo oddahnila.«

Obrnila se je, da bi se vrnila v sobo, a vojvoda jo je prijel za roko.

»Se enkrat bom poskusil. Se danes. Morda si bo le dala dopovedati.«

»Dvomim.« Obvladala se je, da se ji glas ni tresel, ko je dodala: »Pustite jo rajši. Ne delajte si še večjih skrbi zavoljo mene.«

»Očka, očka,« so klicali otroci, »že greste?«

»Tako!« jim je zaklical. »Pridite k meni na dom jutri okoli druge ure. Ničesar vam ne obljubljam, mogoče pa bom do takrat že... Bomo videli. Torej na svidenje.«

Njegovi koraki so zadoneli po stopnicah.

»Lahko noč, gospodična!« so ji klicali otroci.

»Lahko noč!« jim je odvrnila.

»No?« je vprašala gospa Merova, ko se je vrnila v sobo.

Jutri ob dveh moram k njemu na dom. To je vse, kar vem. Bogve česa si ne obljubljam.«

Utrujena, a vendar nekako pomirjena je šla v svojo sobo. Bila je prepričana, da ji vojvodka ne bo napisala izpričevala. To je bilo vendar njeno maščevanje, na katero je čakala dolga leta. Najbolje bo, če preneha s tem brezplodnim trkanjem na zaklenjena vrata. Jutri se bo z novo močjo spustila v borbo. Pisala bo Marcelinijevim v Milano, obrnila se bo na pastorja Monoda, in gotovo se bo našel kak izhod. Legla je v posteljo in vso noč je spala mirno in globoko spanje brez sna.

Prebudila se je, ko je zaslišala nagle kora-ke, ki so se bližali njeni sobi. Nekdo je glasno potrkal.

(Dalje)

ZA UGANKARJE?

Križanka

1	2	3	4		5	6	7	8
9					10			
11					12			
13					14			
	15				16			
17						18		19
20			21		22		23	
24					25			

Vodoravno: 1. Velika južnoameriška država. 9. del telesa. 10. Iz zemlje jo koplje (narobe). 11. Praznovanje pravi, da ga dobiš od hudega pogleda. 12. Gospa v poljščini. 13. Naprava za kisanje krme. 14. Brez ... ni jela (narobe). 15. Glas s tujo besedo. 16. Izraz za nekdanje ruske vladarje (narobe). 17. Po smrti je prepozen. 18. Očetova najbližja sorodnica. 20. V morje štrleč kos obale. 21. Največja kača v naših krajih, ki pa ni strupena. 23. Ploskovna mera. 24. Izraz za šapo v narečju. 25. Označba za nemohamedanske podanike v Turčiji, ko so vladali še sultani.

Navpično: 1. Naprava za ostrenje nožev in podoben. 2. Redkost s tujo besedo. 3. Ljubim v italijanščini (tri črke). 4. Jelen podobna severna žival. 5. Na se poročiš, skleneš .... 5. Neka vrsta prsti. 6. Žensko ime (tri črke) + priimek pred leti umrlega slovenskega pisatelja. 7. Mlado govedo moškega spola (pet črk) + pijača, ki jo piješ včasih za zajtrk; tudi pijača, v kateri kuhaš zdravilna zelišča, se tako imenuje. 8. Mesto ob Marošu v Rumuniji. 17. Živalca, ki dela rove pod zemljo. 19. Jeza v latinščini. 21. Četrtri sklon nekega osebnega zaimka v krajši obliki. 22. Vrsta žita (narobe).

Rešitev križanke iz št. 27.: vodoravno: 1. Argentina, 9. molk, 10. oral, 11. opis, 12. pega, 14. padisah, 18. ol, 19. ako, 20. uš, 22. ja, 23. mat, 24. ne, 25. Etna, 26. Apih; navpično: 1. Amor, 2. rop, 3. gliva, 4. eks, 5. top, 6. Irena, 7. nag, 8. Alah, 13. pika, 14. plat, 15. dama, 16. šota, 17. Huni, 18. oje, 21. šeh.

Po Steubnu:

12

RDEČI VIHAR

Povest iz prve Indijanske vojne za Ohajo

Tudi tu je bila v bližini zemske vdolbine takšna odprtina v gozdu, in tja se je namenil mladi Šavan. Že se je toliko odmaknil od bivolje sledi, da je lahko brezskrbneje hodil. Previdno je obšel jaso, kjer je ležalo prirodno jezero, v katero se je iztekala neznatna potoka. Po strugi tega potočka, ki mu je dajal dovolj zavetja, je zdaj hitel Indijanec neoviran od grmčevja proti toku. Spet je imel oba noža za pasom, lok ob tulcu in nabito puško v desnici.

Brezobzirno je tekkel — ne, bel mu ne sme ubegniti. Tekumze je škripal z zobmi. Zapustil je strugo in spet polagoma zavil na bivoljo sled. Plazil se je tik ob majhni zemski vzboklini, porasli z mahom, plazil se je naglo in neslišno. V bližini steze je potem ležal precej časa povsem mirno. Nič se ni ganilo, čeprav je Tekumze napolnjal ušesa in prisluškoval s pritaženim dihom. Kakšnih deset korakov daleč se je potem še spetno pomaknil dalje. Da, našel je zelo ugodno mesto, tu se je steza usločila. Indijanec je prežal prav v kotu, na ovinku, da je imel pregled na obe strani. Za Bobom Lajtonom pa nobenega sledu!...

Z zadoščenjem je Tekumze čutil: ne, črni Bob Lajton mu ne uide, pri vseh indijanskih bogovih, prav gotovo mu pade v roke! Saj mora tod mimo, če hoče proti naselbini. Indijanec je prežal po obeh smereh steze. Nenadno se je zdrznil. Ali ni bil ...? Pogledal je natančneje. Bistre oči so se zazrle čez travo ob poti. Tedaj je Tekumze z divjim krikom skočil pokoncu in se nagnil čez sle-dove človeške noge: Tod je človek nedavno v velikih skokih hitel po stezi.

Ženski vestnik

Nasuši si stročjega fižola za zimo

Počasi prihaja že domači stročji fižol na trg, glavna sezona domačega stročjega fižola pa bo šele čez tedne. Vendar že zdaj opozarjamo gospodinje, naj si za zimo nasuše stročjega fižola. Prav mlado stročje, ki ima še čisto drobne fižolčke, razreži, in sicer vsak strok v tri ali štiri poševne koščke. Potem ga operi in deni v vrelo vodo, v kateri naj vre tri do pet minut. Nato ga odcedi, polij z mrzlo vodo, spet odcedi in pusti na rešet, da se prav dobro odteče. Potem ga deni na čisto desko ali leseno rešet. Razdejav ga na tanko in ga posuši na solncu ali v nekliko ohlajeni, a še zmerom zelo topli pečici. Med sušenjem ga moraš večkrat premešati. Suši naj se precej hitro, da ti ne bo začel morda plesniti. Dobro posušenega deni v vrečice ali škatle in shrani na suhem prostoru.

Kadar misliš tak fižol potem kuhati, ga namakaj nekaj ur prej ali čez noč. Pred kuhanjem mu odlij vodo, v kateri se je namakal, zalij ga z vrelo vodo in osoli. Nadalje ravnaj z njim kakor s presnim.

Mnoge gospodinje, ki so si lani prvič nasušile stročjega fižola, so bile razočarane, češ da je posušeni stročji fižol neužit. Prav gotovo ni okusen, če so sušile že prestar fižol, po vrhu tega pa so ga morda prepočasno sušile, da jim je ves počrnel. Če malomarno opraviš to delo, ni pričakovati dobrega uspeha. Dobre gospodinje posušijo stročji fižol tako skrbno, da se potem, ko je skuhan, komaj loči od kuhanega presnega fižola. Čisto takšen seveda ni nikoli. Sušen stročjega fižola pač ima v glavnem ta pomen, da imaš lahko tudi pozimi spremembo v hrani, ki je največjega pomena za človekovo zdravje, saj je znano, da sprememba hrane, odnosno zelo raznovrstna hrana, daljša človeku življenje. Prav iz tega vzroka ima pametna gospodinja v svoji shrambi vrsto najrazličnejših vkuhanih in posušenih živilskih dobrot.

Za kuhinjo

Spinačna juha. Zreži tri olupljene krompirje, en korenček, eno petršiljevo koreninico, eno čebulo in dva stroka česna, skuhaš do mehkega in pretlači. Vmes zreži očiščeno spinačo na rezance in jo duši na maslu ali masti v lastnem soku. Ko je mehka, jo dodaš juhi in opopraš. Prilij juhi nekaj žlic mleka.

Kunčja juha. 30 dekagramov kunčjega mesa praži na maslu z razrezano zelenjavo (čebula,

korenje, zelena, por, paradižnik, lovorjev list, timez) tako dolgo, da zarumeni. Preden zaliješ s kostno ali zelenjadno juho, potreseš še z dvema žlicama moke. Nato prideneš do tri pesti zluščenega graha, začiniš in kuhaš do mehkega. Kuhano meso pobereš iz juhe, katero pretlačiš in opopraš, zatem pa spet prideneš na koščke zrezano meso.

Fižolov golaž. Kuhaj pol litra namočenega fižola ali fižolice, posebej praži dve veliki čebuli na masti, pridaš žlico sladke paprike, ki jo zalij s tremi žlicami mrzle vode, malo kumne in česna (kakor za pravi golaž), dodaj zrezano meso (kakršno pač imaš) in duši dobro četrt ure. Ko je fižol že skoro kuhan, ga z fižolovko vred pridaš dušenemu mesu. Dodaj še malo zrezane slanice ali zrezane klobase in vse dobro premešaj. Deni kozico v pečico, kjer naj ostane pri miru, dokler ni fižol mehak.

Zelenjadni rižoto. Malo na drobno sesekljane prekažene slanice in sesekljano zelenjavo (ena čebula, ena zelena, dva korena, petršilj, krebuljica, majoran, timijan) prepražiš na masti in zaliješ z vodo. Pridaš riž, nekajkrat premešaš in kuhaš do mehkega. Naposled primešaš malo masla in nastrganega parmezanskega sira.

Koristni nasveti

Kako ravnaš poleti z mlekom, da se ti ne skisa ali sesiri. Postavi ga v skledo prav mrzle vode in vodo večkrat premenjaj. Tako se ti mleko ne bo skisalo. Ako se bojiš, da se ti ne bi mleko pri kuhanju sesirilo, ga prej dobro raztepi in deni vanj malo sladkorja v prahu.

LETEL BI BREZ LETALA

Zaljubljenec: »O Anica, če bi jaz imel letalo, bi vsak dan priletel k vam.«

Anica: »Bodite mirni, da vas ne sliši oče, sicer boste leteli tudi brez letala...«

Tekumze se je zbral, njegova desnica se je oklenila puške. Še enkrat se je sklonil: da, črnolasec mu je pobegnil! Medtem ko se je Tekumze naporno rinit skozi grmičje, je Bob Lajton enostavno stekel po bivolji sledi. Zdaj mora biti pač že v bližini naselbine.

Mar naj mu sledi ali naj se vrne k Loganu? Dolgo je stal negiben nad temi sledovi, potem se je vrnil tja na bojišče.

»Našel bom morilca Malega sončeca, pa če se tudi skriva v trehuh zemlje. Prišel bo dan, ko mi bo plačal svoj zločin!«

Indijanci ne poznajo prispege. Toda te besede, ki jih je govoril Tekumze, so se glasile kakor naj-svečanejša prispega in so bile za masčevalca tudi obvezne kakor prispega.

Kmalu je Tekumze prispel k mrličem. Odvzel jim je rožičke s smodnikom, mošnjčke s krogli in vse orožje in je ves plen povezal z usjenim pasom v znaten sveženj. Njegovo srce je trepetalo v divjem zmagoslavju, ko je potem odrezal premagancem skalpe. Še je bil preveč prevzet od krvavih in besnečih predstav obmejnih vojn, da ne bi bil smatral za svojo popolnoma naravno pravico tega, da je mrtvega sovražnika skalpiral. Preden je zapustil bojišče, je še odrezal opletavko in je obesil eno izmed okrvavljenih pšic nad pokojnike, češ: »Beli možje naj vedo, kdo je pokončal njihove brate.«

Ko je Tekumze kmalu nato prispel k Mirkovi hiši, je enostavno naročil svojemu bratu Tenskav-tavi, naj takoj napravi nosilnico. Nanjo sta potem naložila še vedno nezavestnega Logana. Potem sta se hotela mračno in brez pozdrava posloviti od Mirka in njegovega brata Hinka. Tedaj je Mirko razburjen vprašal, ali mar tudi njemu prisojata krivdo na nesreči, ki je zadela Logana. Tekumze je ravnodušno odvrnil:

»Kornstalk bo povedal, ali naj katerega belega moža od danes dalje še lahko imenujemo prijatelja rdečih ljudi!«

Tekumze in Tenskavtava sta dvignila nosilnico z Loganom in se odpravila. Več ur sta potovala,

vmes sta le redko počivala. Prišla sta naposled k neki Tekumze ni dolgo iskal čolnčič, ki ga je imel tam skritega in ki je njega in Logana že tolikokrat ponesel čez Ohajo. Položila sta svojega glavarja v čolnčič. Prav je legla noč, ko sta premerila reko.

Nekaj dni je minilo. Logan si je malo opomogel. Mračno in ravnodušno je javil vrhovnemu poglavarju Šavanov, da je angleški upravnik odbil vse zahteve Indijancev. Potem je Logan vzravnal šel v svojo koč. Tam se je drugič nezavesten zgrudil. Zdaj ga je popadla silno močna vročina. Več kakor tri tedne je ležal skoraj v stalni nezavesti. Še nekaj tednov je trajalo, preden so se mu vrnila moči.

Vest o pomoru Loganovih svojcev se je na meji hitro razvedela, kajti Gritjuz je bil tako predrzen, da je mrliče spravil v čolnčič k Irokeškemu vlgvamu, oddaljenem le nekaj ur. Tam jih je položil na breg, tam so jih Irokezi našli.

Val ogorčenja je šel skozi naselbine belih. Čeprav je bilo graničarjev prav vseeno življenje ali smrt posameznega Indijanca, je Logan s svojimi veljal za izjemo. Zlasti žene so zahtevale, da bodi morilec ostro kaznovan. In vse, kar je še čutilo vest v prsih, se je s to zahtevo strinjalo. Celo stotnik Kresap, čigar slabi zgled je dal pobudo k temu groznemu činu, je besnel kakor obseden. Konoli, vrhovni poveljnik v tej pokrajini, je pošiljal Kresapu neprestane očitke in mu je prisegal, da bo vse morilce dal pobesiti. Pa lord Denmor, guverner, je bil tak, da so se ga vsi podaniki tiste dni na daleč izogibali, kajti bilo je resnično nevarno priti v njegovo bližino.

Ali vse zaman, morilcev niso našli. Bob Lajton in Gritjuz s svojimi zavezniki sta molčala. Še bolj pa je molčalo onih šest mrličev na bivolji sledi proti Modri reki. V gozdovih severno od Ohaja pa je bilo nevarno vrvenje. Prečudno bobnanje je odmevalo po vaseh. Ropotaljice so brnele. Mračno petje se je glasilo ob večerih in se razlivalo preko temnih voda. Povsod so plesale ženske svoj veliki skalpski ples in bojevniki so brusili nože in ostrili

Skrivaj so zavarovali hišo

»O, ti šembrana stara, pusti me že enkrat s tisto svojo zavarovalnico! Sestdeset let stoji naša hiša in ni se je še dotaknil ogenj ter se je tudi še ne bo, le verjemi mi!« je ugovarjal stari Štambur svoji ženi Agati, ki mu je prigovarjala, naj bo vendar pameten in naj se zavaruje, češ da so vsi vaščani zavarovani, še siromašni bajtar Luka, ki je pijanček in nima sploh ničesar drugega kakor leseno kočo in cunje, ki jih nosi na sebi.

Ker se Štambur ni dal pogovoriti, je mladi zastopnik zavarovalnice spet prijazno pozdravil, se priporočil za drugič in šel.

Mati Agata pa je stopila za njim na prag: »Toliko časa mu bom gnetla tisto trmo, da se bo omehčal! Le pridite spet kaj k nam, kadar boste mimo hodili!« ga je povabila in mu pokimala v slovo.

»Čemu ga neki vabiš? Nikoli ne bom zavarovan, da veš, prav nikoli!« je zdaj svojeglavo stari in bobnal s prsti po mizi.

»Pa bi se morali!« se je zdaj oglasila iz kamrice hči Francka.

»Lej jo! Zdaj pa še ena! Morda imata še koga kje, da bi me skušal ugnati v kozji rog, pa ne pojde! Vsemu svetu se postavim po robu, če treba! Zavaroval se pa ne bom in se ne bom, da vesta!«

Štambur je zdaj kar udaril s pestjo po beli javorjevi mizi in preteče pogledal okoli sebe.

»Oče! Jeranovemu Tinetu ste me obljubili. Letos nameravate napraviti svatbo in oba že komaj čakava, on in jaz. Sami ste nekaj omenili, da mu boste prepisali posestvo, ker ste že stari. Kaj, če bi se nam primerila nesreča in bi nam vse skupaj pogorelo? Vi in jaz bi bili ob dom. In naša mati? Koliko sta se oba trudila! Koliko lepih in skrbni polnih dni sta preživela v tej hiši! Pa naj se zgodi, da nam hiša zgori. Kaj bi počeli? In Tine? Saj se ne bova mogla poročiti! Ali naj gre v tvornico in postane delavec, da me bo mogel preživljati?«

Oče se je zahajljal:

»Kaj ti pa je? Ali noriš? Kar nekaj govoriti začneš, da te človek začuden poslušal! Bodi no avšasta! Pri nas ne bomo nikoli pogoreli, prav nikoli, da veš!«

Hčerka se ni hotela prepirati s svojim očetom. Tudi mati ji je namignila, naj rajši molči.

Jeranov Tine je tiste dni obiskal svojega strica, ki je bil bolan. Uradnik Jeran, njegov stric, je bil prijazen beloglav starih, ki je vse

življenje živel zelo skromno in si je prihranil nekaj denarja. Poklical je Tineta in mu izročil deset tisočakov, saj drugih sorodnikov mož ni imel. Pri Jeranovih je bil pa večkrat na počitnicah in mladega svojega nečaka, ki je bil zdrav naraven fant, je mož vzljudil in sklenil, da mu zapusti, kar ima.

Tine je ostal pri stricu in sklenil, da počaka nekaj dni, da se mu obrne bodisi na bolje ali pa da izdihne, saj je starček ves čas trdil, da bo kmalu po njem.

Pa je dobil Tine pismo od svoje izvoljenke. Francka mu je pisala, da ji je dolgčas za njim, da misli mnogo nanj, da ga vsi domači pozdravljajo in da je oče čuden, ker noče zavarovati poslopja.

Ko je Tine prečital Franckino pismo, ga je naenkrat obšla neka misel. Takoj se je vsedel in napisal Francki pismo:

»Preljuba moja! Tvojega pisma sem bil zelo vesel. Stric še ni nič boljši, zato ne vem, kdaj pridem. Pozdravi tudi Ti vse svoje domače in povej materi, da me zelo veseli, ker so tako skrbni in prigovarjajo očetu zaradi zavarovalnine. Upam, da Te to pismo srečno doseže. Priložim Ti pa denar za zavarovanje hiše. Daj ga kar materi, da zavarujejo poslopje, kajti boljše je drži ga, kakor lovi ga!«

Iskreno Te pozdravlja in poljublja Tvoj le Tebi zvesti Tine.

Francka je prejela denarno pismo in izročila denar materi, pa ga je bilo kar preveč. Očeta na srečo tedaj ni bilo doma.

Prav ko sta premišljali, kako naj obvestita zavarovalnega zastopnika, jo je mladenič primahal kmalu za pismonošo.

»Sami ste me povabili, zato ne zamerite, da vas spet nadlegujem,« se je opravičil, ko je vstopil.

»Gospod Lesar! Pravkar sva mislili, kako naj vas obvestiva o najini želji, pa ste že tu! Zavarujte nam naša poslopja!« se je oglasila mati in mu ponudila stol.

Mladenec si ni dal dvakrat reči. Zadovoljno se nasmehnil in že je spisal prijavo ter takoj tudi sprejel denar.

»Kakšen vrag se je letos spravil nad našo pošteno vas?« je rentalil nekega jutra stari Štambur, ko je prejšnjo noč pomagal gasiti na vasi, kjer je tisto leto gorelo že pri drugem posestniku v selu.

»Vidiš! Vidiš! Ti se pa nisi hotel zavarovati! Čakaj, še žal ti bo! Toda potem bo kesanje zaman! Po toči zvoniti bo prepozno!«

Štambur pa je na ženine besede samo skomignil z rameni:

»Pusti to! Če gori pri sosedu, ne gori pri tebi!«

Agata je spet lepo molčala in si mislila svoje.

Komaj pa je poteklo nekaj tednov in se Tine ni niti še vrnil od svojega strica, ko se je neke noči pokazal plamen nad Štamburjevo hišo.

»Pri Štamburju gori!« so kričali vaščani in hiteli gasiti.

Štambur je ves prepaden letal okoli hiše, si rval lase in divjal. Mati mu je nekaj dopovedovala, da so zavarovani, a pogledal jo je čudno in se ji bolno nasmehnil. Misli je pač, da mu je žena zaradi požara naposled še zblaznela.

Ko je bil ogenj udušen, je stalo namesto stare trdne Štamburjeve domačije na pogorišču le nekaj golih in obžganih sten.

Gospodar pa je vzdihoval okoli in stiskal pesti ter se jezil sam nase in na ves svet:

»Kako, da sem bil tak norec, da se nisem zavaroval! Da, da, predrzno sem zaupal v božjo milost, kakor bi bil jaz kaj posebnega, nekaj izrednega! Saj so se vsi drugi zavarovali, le jaz ne!«

Tedaj ga je potrepljala po rami mati Agata:

»Zdaj pa je že čas, da se pomiriš! Še enkrat ti povem, da smo zavarovani in še prav pošteno zavarovani!«

Mož se je ozrl v svojo ženo. Nič blaznega ni bilo v njenih očeh, ki so ga gledale prijazno.

»Ampak, kako je vendar to mogoče, saj sem tistega zastopnika pognal, namesto da bi ga bil sprejel z odprtimi rokami?« je menil Štambur.

»Že res oče! Toda zgodilo se je drugače,« ga je mirila tudi hči in mu povedala, kako in kaj.

Ko je starih to slišal, je od samega veselja zavriskal. A potem je dejal:

»Zdaj pa brž postavimo novo hišo, ki pa ne bo več moja, temveč tvoja in Tinetova! Ko bosta nama z materjo že dajala in pa malo jedi!«

In tako je na Štamburjevem kmalu zrasla lepa nova hiša, v kateri so zgodaj, ko je bila komaj dodelana, praznovali veselo poroko.

Najbolj zgovoren med svati pa je bil Tinetov stric, ki je okrevljal in se še vedno veselil življenja.

G. S.

tomahavke. Tudi v najmanjših vaseh so se sestajali starešine k posvetu. Poglavarji so govorili divje. Preroki so šli od vasi do vasi in oznanjali vojno.

Vrhovni poglavar Irokeški, junaški Kornstalk je žarečih oči in z napeto pozornostjo poslušal Tekumzejevo poročilo. In ko mu je Tekumze predložil šest svežih skalpov, se je ublažil njegov srd, ki ga je še gojil do mladega Šavana, odkar mu je ta — bilo je menda pred štirimi leti — zalučal v obraz, da ga prezira, ker je dal Kornstalk nekega belega ujetnika mučiti na kolu. Sivolasi Kornstalk je pletel svojo mrežo. Po divjih stezah so hiteli njegovi šli od vlgvama do vlgvama. Lahki čolnici iz drevesnega lubja ali iz bivoljih kož so v svetlih nočeh skrivnostno drsli po rekah in jezerih severne dežele. Prispeli so vse tja do Muskunguma in do Alegarija. Hiteli so po Sciotu in obeh Miamijskih navzgor in navzdol. Da, dospeli so vse tja do Vabaša. Poglavar plemena Miamijev je v imenu svojega naroda obnovil zvezo s Šavani. Indijanci rodov Vendatov in Lenapejev so segli po bojnih sekirah. In celo iz plemen Potavatonijev, Sakov in Foksov, še celo iz rodu Odžikovejev, ki je prebival severno od velikih jezer, so prihajali bojvnik h Kornstalku.

Vrhovni poglavar Šavanov pa je bil zadovoljen šele, ko sta mu ogleduha sporočila, da sta se plemeni Senekov in Kajugov že uprli. Res, da so Irokezi nekoliko prezirali Logana in mu očitali, da je preveč mehak, preveč ženski in premalo bojevniški, toda s tem se niso strinjali, da bi kar tako kdo pomiril pripadnike njihovega rodu. Gingvata, grozoviti glavar Senekov, katerega ime je pomenilo, da gre skozi dim, se je pripravljaj, da spet enkrat resnično uveljavi svoje strašno ime.

Kornstalk je znova poslal ogleduhe v deželo belih. Neslišno so se tihotapili okrog naselbin in okrog bajt. Le tu in tam je kak graničar uzrl par divjih oči v grmčju. Toda preden je dvignil puško in mogel sprožiti, so tiste divje oči že bog-

vekam izginile. Tu in tam so beli našli skalpirnega lovca ali stezosledca v gozdu in navadno je okrvavljena pišca visela obešena na palici nad mrličem. Tekumze, maščevalec, ki ga je gnal blazen srd, je venomer brezobzirno postavljaj svoje življenje na kocko. Razsajal je med belimi kakor volk med ovčjo čredo. Ob Ohaju in ob Monongaheli so zagorele prve koče belih, in vendar se vihar še ni razdijal.

Vedno nova poročila so prihajala od ogleduhov iz pokrajine belih med ves indijanski narod. Z vedno novimi besedami so preroki razvneli Indijance. In ko je Kornstalk razposlal naokoli krvavo sekro, se je vse indijansko moštvo iz rodu Šavanov, kar koli je bilo sposobnega za orožje, zbral pred Čilikotom. Natančno ob določeni polidanski uri so prispeli pred ta kraj. Šumelo je in grmelo, da v panju ne more biti živahnejše. Poslikani in oboroženi možje so se zbirali v trumah. Prihajale so razburiljive novice. Širile so se naokrog in le še večje ogorčenje. Bila so to poročila o novih nasiljih belcev in pa o tem, da namerava guverner spraviti vse Indijance onkraj Vagaša. Nihče ni vedel, odkod so prihajala ta poročila. Nihče — razen Kornstalka! In ko so pozno popoldne prišli poglavarji, ko so se starešine zbrali k posvetu, je okrog njih taborila ognjevita vojska, ki je požljivo poslušala navdušujoče govore.

Poslednji se je dvignil Kornstalk. Bil je skoro da gol. Samo rjav volčji kožuh je imel vržen čez ramo in ledja. Po vsem životu je bil temno poslikan s krvavordečimi pasovi na prsih in nogah, na glavi pa je imel okras bivoljih rogov.

Zavladala je tišina, ko je stari poglavar — poznal je svoje moče — z votlim rjovečim glasom bolj zapel, kakor govoril. Zaključil je z vzklikom:

»Maščevanje za Ta-ga-ju-to! Maščevanje za umor in za vse njegove zločine!«

V bojnem plesu se je nato bližal mlademu hrastu, blizu katerega so taborili. Njegov tomahavk

se je zadril v mlado drevo in je iztrgal dolg kos lubja. Tedaj je skočil pokoncu Katahekasa, ki so ga Angleži imenovali Blek Huf. Do tega trenutka je bil ta mož Kornstalkov najhujši tekmeč. Po Kornstalkovem zgledu je tudi on zagnal sekro v drevo — in vsakdo je vedel, kaj to pomeni: podvrgel se je povelju drugih. Lelašika (ime pomeni: ki gre ob reki navzgor) in Črna riba sta sledila. In potem je bilo, kakor bi se bil velikanški roj čebel dvignil k poletu. Bojevnik za bojevnikom je pevaje priplesal k drevesu in odbil večje ali košček lubja.

Bobni so grmeli, ropotulje so regljale. Ni bilo konca rotnjem »šamanov«, čarovnikov. In ko je legel večer, se je domala petnajst sto bojevnikov pokorilo Kornstalkovemu povelju. Mladi hrast je bil uničen na drobne kosce.

Zdaj ni bilo nobenih posvetovanj več, zdaj je veljala samo še volja vrhovnega poglavarja. Truma za trumo se je izgubila še to noč v gozd in vsaka z natančno določeno nalogo in poveljem. Večina je šla peš, kajti Šavani so bili v glavnem prebivalci gozdovja. Proti jugu, v Kentuki, pa je poslal Kornstalk jezdece. V vsaki vasi je ostalo le nekaj lovcev, da bodo skrbeli za življenje žena in otrok.

Ko je prišlo jutro, je sedel Kornstalk še vedno na svojem ležišču in je računal: poltretji tisoč bojevnikov bo dal rod Leni Lenapejev, ne celih dve sto Vendati, najmanj štirideset pa plemo Miamijev. K temu je treba še pristeti prostovoljce iz severnih rodov, morda komaj dvesto od njih. Vendar pa niso bili najslabši, ki so se priključili Šavanom. Koliko Irokezov bo šlo v boj, tega si Kornstalk kar ni upal računati. No, Gingvata sam je bil toliko vreden kakor celoten rod. Ta se mu ne bo pokoril. Zadostovalo pa bo, če s svojimi vojščaki zadrži bele čete na vzhodu in jih tam pritegne nase, da ne bi mogli priti sem na zapad.

(Dalje)

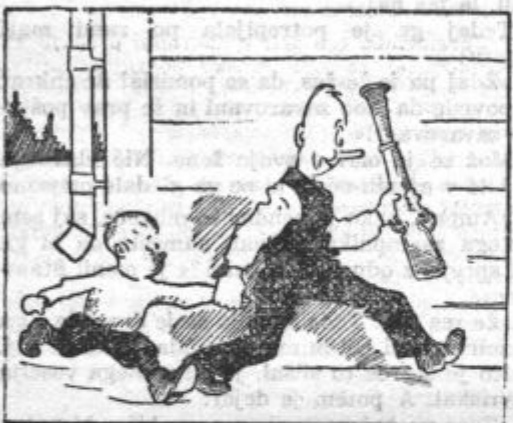

NEKAJ ZA MLADINO

Gašper posnema Viljema Tella

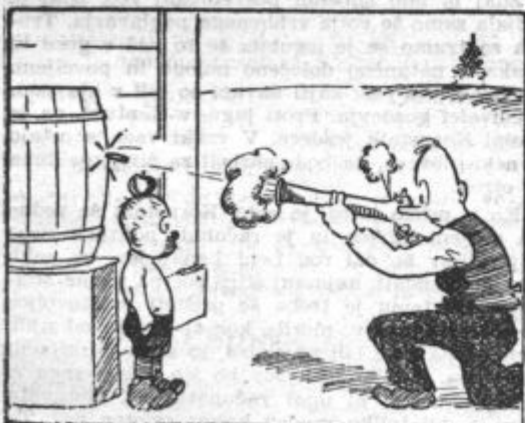
Zgodbo o Viljemu Tellu prebira,
zraven mu sinko vesel muzicira.
Vnema se Gašper, da tudi tako
jabolko streljal raz glavo mu bo.

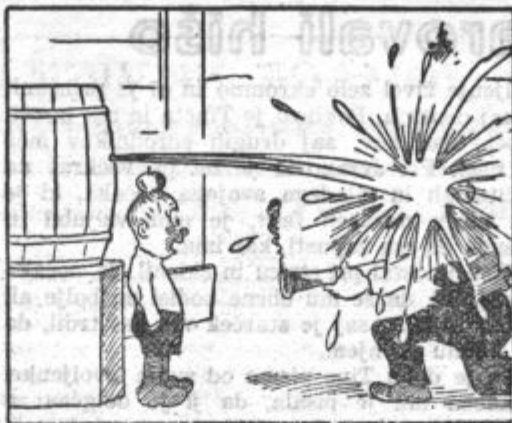
Sinček Martinček pripravljen je prec,
saj dobro došel prav vsak mu je hec.
Očka na kraj poizkusa ga vleče,
sinček Martinček prav nič ne trepeče.

K sodu tja polnem sinka postavi,
jabolko koj naravna mu na glavi.
Zdaj kakor Viljem bo v sad ustrelil,
gladko ko Viljem mu z glave ga zbil.

Sinko pogumno ob sodu stoji,
očka previdno pa v sad ustrelli.
Niti z očesom Martinček ne treni,
ko mimo jabolka očka zadene.

Krogla posodo z mlakužo predere,
curek umazan očeta opere.
Sinček Martinček debelo zija,
šala prekrasna mu všeč je za dva.

Moker z Martinčkom zdaj Gašper se vrača,
šala se takšna pač slabo izplača.
Sinko skrivaj se veselo reži,
zraven pa jabolko melje z zobmi.

Neukrotljiva Ančka se je ugnala

Polonarjeva Ančka je bila prav postavno
dekle z lepimi očmi in z vsem, kar naprav-
lja žensko, da ji porečemo: lepa je.

Ančki je bilo devetnajst let, in to so leta,
ki so polna muh in vragolij, s katerimi je
rada nagajala fantom.

Vendar je Ančka rada videla moški spol,
ali bila je preveč svojeglavna, da bi to po-
kazala, četudi je mnogokrat ponoči jokala:
»Oh, kako ga imam rada!«

Močna je bila in ni se bala rokoborbe z no-
benim fantom. Vsak fant, ki se je z njo
boril, je bil premagan, a ona se je po vsaki
taki zmagi zmagoslavno smejala. Naposled
ni imel noben fant več poguma, da bi mika-
stil z njo. Tako je imela mir, ker noben ne
bi rad bil osramočen, da ga je vrgla ženska.

Ančka je bila poštena in nikdo ni pri njej
ničesar dosegel: ne ljubezni, ne poljuba, ne
prednosti v pogovoru.

Bila je hčerka bogatega očeta, ki ji ni nič
brani, če so jo hodili klicati fantje, saj je
vedel, kako dela ona z njimi.

I.

Zmazkov Lujzek, tisti doigin, jo je neko
soboto zvečer prišel klicati. Bilo je že čez
polnoč, ko je Lujzek prišel pod Ančino
okno, kjer ga je sprejela, se z njim pogo-
varjala in mu dala šopek rožmarina, da je
bil kar srečen. Toda Ančka mu je hkratu
pribodla z zaponko na hrbet kos svinjskega
mesa in listek z napisom:

»Tu se prodaja oslovsko meso.«

Lepo sta se poslovila, čeprav brez poljuba
in solz.

Na nedeljo je moral Lujzek že zgodaj zju-
traj h Kajnu, trgovcu v Bučkovcih, kjer je
bila tudi gostilna in ob nedeljah zmerom
polno ljudi. Šel je po neki denar za očeta.

Ker se je Ančke poslovil šele okoli pete
ure, jo je ubral kar h Kajnu, kamor je pri-
šel ob pol sedmi, prav v času, ko je tam
bilo precej gostov, med katerimi se je kre-
tala Kajnova Frančka, ki je kdove zakaj
rada videla Lujzeka.

Vsako si lahko sam predstavlja, kako se je
Lujzku godilo v gostilni zavoljo prodaje
oslovskega mesa. Siromak za tako prodajo
ni imel dovoljenja od oblastev, a gostje so
od njega dovoljenje zahtevali. Hudo je bilo
in tem hujši zavoljo mladih deklet.

Frančka, ki je rada videla Lujzeka, se ga
je usmili in ga poklicala, češ da ga kliče
ata, da mu izroči, po kar je prišel. V res-
nici ga je povedla v svojo sobo in ga rešila
mesa in napisa, zraven pa ga še potolažila
s tem, da mu je dala lepo vrtnico.

Lujzek se je Frančki zahvalil s poljubi.
Bilo jih je precej, ker se Frančka ni nič
brani.

No, seveda je moral Lujzek Frančki po-
vedati, kje je ponoči hodil, da je dobil znak
na hrbet. Skesano ji je obljubil, da odslej
ne bo šel drugam vasovat kakor samo k njej,
k Frančki.

Frančka je še tisto popoldne obiskala An-
čko. To je bilo smeja in hihitanja na Luj-
zekov račun. Pri vsem tem pa je bila Fran-
čka zadovoljna, da je Ančka poboljšala Luj-

zeka, ki je obljubil, da ne bo več stikal okoli
drugih oken, temveč le pri Frančkinem.

II.

Roprtov Ferdinand je bil tudi eden izmed
tistih, ki so ponoči rajši kolovratili okoli,
kakor spali. Seveda je prišel enkrat klicat
Ančko, a jo je izkupil.

Ančka, vsa muhasta, kakor je bila, se je
preoblekla v bratovo obleko, vzela bič v ro-
ke in se skrila za grm na vrtu ter čakala
Ferdinanda. Vedela je namreč v naprej, da
jo pride klicat.

Ko je Ferdinand prišel, je potrkal na okno
in začel:

»Ančka, ljuba, zlata Ančka, ali že...?« Ni
še končal stavka, že mu je bič zasikal čez
pleča, se obližnil okoli glave in odnesel malo
kože. Ferdinand se je naglo okrenil, a Ančka
je pritiskala za njim in mu jih nalagala prav
po predpisu...

Drugi dan je Ančka nalašč obiskala Fer-
dinandovo sestro, da bi videla uspeh svoje
policijske službe. Ferdinand je bil ves ob-
vezan po glavi. Na Ančino vprašanje, kaj
mu je, je odgovoril, da ga bolita zob in
glava...

III.

Ančka je pač bila mlada in zdrava, zato
je rada marsikatero zaigrala. Tudi vsem va-
škim fantom skupaj jo je.

Vaški fantje so imeli navado, da so radi
pozno v noč peli in kričali na razpotju pod
veliko lipo. To je razburjalo ljudi, med nji-
mi tudi našo Ančko, ki je sklenila, da jih
prepodí.

Nekega večera se je oblekla v belo obleko,
vzela koso na rame, nabrala starih loncev
in podobne šare, ki dela mnogo ropota, ter
zlezla na lipo. Kmalu so prišli fantje.

Ančka jih je poslušala, kako so se pogo-
varjali o dekletih, katera je lepša in katera
bolj vročerkovna. Ko pa je ura odbila triin-
dvajset, je Ančka spregovorila z lipe s straš-
nim glasom:

»Vsak pošten človek, ki časti duhove in
noč za počitek, mirno spi in ne draži nas
duhov. Kdor pa nas draži, temu gorje!«

Ko je končala te besede, je spustila lonce
in drugo ropotijo na glave ponočnjakov.
Fantje so kar okameneli, nato pa so jo ubra-
li, kar so jih nesle krače, zlasti, ko je Ančka
skočila s koso z lipe in je bila videti kot
prava bela smrt.

Vsi so se razkropili na vse strani, le Astri-
čev Stanko je zaostal in je zato občutil nekaj
več strahu. Smrt je namreč bežala za njim
prav do njegovega doma, da je komaj smuk-
nil skozi vrata, če ne, bi bilo po niem.

Ko ji je Stanko pobegnil, se je Ančka spravi-
la na črepinje pod lipo in tako odstranila
vsako sled, da ne bi fantje naposled uganili,
kdo jih je prepodil.

Po tem dogodku fantje štiri tedne niso
prišli pod lipo in so ljudje svet lahko spali.
Samo Ančka ni spala: preveč se ji je smilil
ubogi Stanko, ki je bil izmed vseh najboljši,
nailepši in najplemenitejši, a prav njega je
naibolj prestrašila. Kaj, če siromaček zboli?
Ni jasno, ali jo je vest pekla ali jo je gnal

ženski jezik, da je svojo burko izdala Stankovi sestri in si izgovorila od nje strogo molčečnost. Ženske so že take, da morajo vse izblebetati, zato je Stankova sestra Elza že takoj zvečer povedala zgodbo svojemu Jožku, ta pa pozneje Stanku.

Stanko je zavoljo tega sklenil, maščevati se nad Ančko. Nekega dne je napravil iz papirja mrtvaško glavo in postavil vanjo žepno svetilko. Pozno ponoči je to strašilo postavil v okno Ančkinе sobe in toliko zaropotal, da se je Ančka zbudila.

Groza je prevzela mladenko. Zmolila je ves rožni venec, a strašna pošast le ni hotela izginiti... Molila je in molila vsa v solzah, delala sklepe, da se poboljša, vse je sklenila, a pošast na oknu se za njene molitve ni zmenila. Šele proti jutru je izginila...

Ančka jo je enkrat skupila, kar pa ni tako hudo, saj jo še kdo drugi skupi.

Sirotica je bila po obisku smrti cela dva tedna zelo potrta, celo shujšala je. Ni čudno, da se je Stanku zasmilila. Kar v skrbeh je že bil, da ne bi umrla. Zato je neke sobote zvečer stopil k njenemu oknu in potrkal. Ančka je svetila in čitala.

»Anica, Anica, ali že spiš?«

»Ne. Kdo je?« je vprašala Ančka plaho.

»Jaz, Stanko.«

»Oh, ti si prišel!« je vzkliknila veselo in odprla okno.

»Anica,« je pobožal Stanko Ančko po licu, »zakaj si tako žalostna? Povej mi!«

Ančka se je zajokala in mu vse povedala. Tudi Stanku je bilo milo pri srcu, objel jo je in zašepetal:

»Anica, pusti me v sobo!«

Nič se Ančka ni branila, kar se doslej še ni zgodilo. Tiho je odprla Stanku vrata. Sedla sta na posteljo in Stanko jo je poljuboval, kolikor mu je bila volja.

Naposled ji je razložil, da je on napravil smrt.

»Zelo si me prestrašil, ti, hudobnež moj!« je čebljala.

»Saj si tudi ti mene, Ančka, čeprav te imam tako zelo rad.«

»Odpusti mi! Tudi jaz te imam rada iz dna duše,« je živo vzkliknila Ančka in se oklenila Stanka.

Ta večer sta se dve srci, dve duši združili v eno...

Kaj bi pisal, kaj se je nadalje zgodilo. Povem le to, da sta se Stanko in Ančka poročila že dober mesec po tem dogodku.

Na gostiji sem bil tudi jaz in pil sem tisto dobro ljutomersko vino, da imam še danes moker jezik. Če kdo ne verjame, mu ga lahko pokažem, če hoče pogledati, saj dolg je dovolj — pa ne preveč!

Dve leti po poroki sem spet prišel v tisti kraj in Ančka mi je postregla z odličnimi klobasami. Videl sem, da je Ančka lepa žena in dobra mamica. Imela je že čedkano malo Ančko. Povedala mi je tudi, da se je po obisku »smrti« spreobrnila in da ji je prav »smrt« prinesla s spreobrnitvijo — možička.

Če bo kateri izmed vas, bralci in bralke, šel kdaj k Ančki, naj se natanko ravna po poti, ki mu jo bodo moji rojaki tam, kjer je koruza rodila grozdje, črešnje pa krompir, pokazali takole:

»Pojdite tod naravnost naprej, da pridete do križpotja. Tam drži ena cesta na to stran, druga na to, tretja na to, a po četrti, ki drži proti severu in jugu, morate iti in se nato obrniti na desno, nato na levo, potem gor po hribu, od tam pa naravnost naprej in prišli boste tja, kamor ste namenjeni!«

Tako se ravnajte in vsak bo prišel k Ančki. Pa, pozdravite Ančko!

Štefan.

PO OVINKIH

Učitelj: »Kaj nam vse daje gos?«

Mihec: »Gosjo pečenko, gospod učitelj.«

Učitelj: »Kaj še?«

Mihec: »Jajca.«

Učitelj: »No, kaj še?«

Mihec molči.

Učitelj: »No, kaj pa imate v postelji?«

Mihec: »Stenice, gospod učitelj.«

DOLGE MINUTE

Oče: Milan, kam pa je šla mama?«

Milan: »Pred dvema urama je šla za pet minut k teti na čaj.«

DOMAČE NOVICE

* **Visoki komisar na obisku v Celovcu.** Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je 2. t. m. vrnil poset koroškega župnega vodja dr. Rainerja Friderika. V Ljubljano je prispelo častno spremstvo, ki ga je poslal župni vodja. V častnem spremstvu so bili poveljnik Moschner, major Holz in pobočnik župnega vodje Uldrich. Ekscelenca Grazioli se je s svojim spremstvom s posebnim vlakom odpeljal proti Celovcu. Z Visokim komisarjem so potovali na Koroško Zvezni tajnik iz Ljubljane, en predstavnik razmejitvene komisije za Slovenijo, Kvestor, načelnik vojaškega urada Visokega komisariata, podpoveljnik GIL, major karabinerjev dodeljen Visokemu komisariatu, tajnik pokrajinskega Dopolavora in še nekatere druge osebnosti. Ekscelenca Grazioli je potoval s svojo gospo soprogo. Sprejem Visokega komisariata je bil slovesen in prisrčen tako v Mariboru kakor Celovcu.

* **Sprejemi na ljubljanskem županstvu.** Zaradi razvrstitve sprejemov onih, ki prosijo za razgovor, ter da bi s tem ne bili nikakor zadrževani posli županstva, je župan general Leon Rupnik določil, da bo sprejemal stranke ob torkih, sredo, četrtkih in petkih od 11. do 12. ure. Podžupan dr. comm. Tranchida Salvator pa bo sprejemal stranke vsak delavnik od 10. do 12. ure. Osebe, ki pridejo k sprejemu, naj brez nebitvenih razlogov jasno in natanko obrazložijo vzroke obiska, tako da bo obisk kratek brez potrate časa, kar bi bilo v škodo vprašanih, ki jih mora obravnavati županstvo. Stranke se lahko tudi pisмено obračajo na županstvo, toda vedno kratko in jasno, ker bosta tako župan kakor podžupan vsako prošnjo osebno preučila in poskrbela za čim hitrejši odgovor.

* **Smrt dveh uglednih ljubljancev.** V torek je umrl v 59. letu starosti g. dr. Pavel Avramović, načelnik oddelka za ljudsko zdravje na Visokem komisariatu. Rajnik ima velike zasluge za urelitev našega zdravstva. Po rodu je bil iz Karlovcev. Bil je moč zelo širokega čezorja in je govoril vrsto jezikov. Čeprav Hrvat se je rajnik pri nas čisto udomčil, zlasti ko se je poročil z Vido Verbičevico iz Borovnice. Bil je splošno priljubljen. Istega dne je preminil v Ljubljani tudi znani sodavičar in hšni posestnik g. Emil More, sprlo svojega lepega značaja splošno priljubljen mož. Obema rajnikoma blag spomin. Zalujočim naše iskreno sožalje!

* **Smrt priljubljenega novomeškega obrtnika.** V najlepši moški dobi 47 let je umrl znani novomeški mlinar, žagar in posestnik g. Franc Kovačič. Kot sin mlinarja in žagarja se je rodil v Hribu pri Stopičah. Ko je zapustil šolske klopi, se je ves posvetil delu v mlinu in na žagi. Prva svetovna vojna tudi njemu ni prizanesla in mu vsadila v telo kralj bolezni. Po vojni se je poročil s hčerko uglednega novomeškega mlinarja Bojanca ter prevzel znani novomeški mlin in žago »Pod skalo«. V zakonu se mu je rodilo pet otrok, dva sinova in tri hčerke, ki jih je lepo vzgojil. V nekaj letih je preuredil ves obrat, zadnja leta celo mlin in žago na električni pogon. Bil je marljiv zadrugar in je dal pobudo za ustanovitev samostojnega združenja mlinarjev. Kot predsednik pripravljalnega odbora je vodil vse priprave in leta 1933. je ustanovil Združenje mlinarjev in žagarjev za novomeški okraj, katerega predsednik je bil do letošnjega marca, ko je moral zaradi bolezni odločiti posle. Kot večletni odbornik novomeške občine je dosegel marsikaj za napredek mesta. Poznal je ljudi in ljudje njega. Nobenega prosilca ni nikoli odpodil od vrat brez pomoči. Časten mu spomin, zalujočim sožalje!

* **Smrt znanega Ribničana.** Dne 3. t. m. so Ribničani spremlili k večnemu počitku po vsej Ribniški dolini znanega nadgozdarja ribniške graščine g. Frančiška Kljuna. Rajnik je šel 82 let. Deset let je bil brez noge in skozi vsa ta leta skoro zmerom privezan na bolniško posteljo. Bil je priljubljen mož. Kljunovi družini iskreno sožalje!

* **Posiljanje paketov ujetnikom in internirancem.** Po dogovoru med pristojnimi oblastmi je posiljanje poštnih paketov vojnim ujetnikom in civilnim vojnim internirancem v taboriščih (konfiniranci in osebe v sodnih zaporih so izvzete) od 1. julija dalje poverjeno Italijanskemu Rdečemu križu, samoupravni sekciji v Ljubljani, in urejeno, kakor sledi: Vsi zgoraj omenjeni paketi se smejo pošiljati samo preko samoupravne sekcije IRK v Ljubljani. Vsa vojna ujetnika ali civilni vojni interniranec sme prejeti mesečno po en paket do največ petih kilogramov kosmate teže. Za paket naj se uporablja trpežen ovoj, razen škafle še močan ovojni papir ali vrečevina in močna vrstica, predati pa se mora paket

odprt. Na ovoj morajo biti razločno napisane ime, priimek in naslov prejemnika in isti podatki o pošiljatelju. Ob predaji mora pošiljatelj predložiti posebno izjavo z navedbo vsebine paketa in s podpisom. Lahko pokvarljiva živila se ne smejo pošiljati. Izrečno pa je prepovedano prilagati tobak in vse tobačne izdelke, knjige, časopise, pisma, nože, vilice, žepne nože, britve, vnetljive snovi in podobno. Paketi s tako vsebino se bodo zavrnili ali zaplenili, pošiljatelj pa se bodo ob ugotovitvi kaznivega dejanja ovdili vojaškemu vojnemu sodišču. Paketom, ki niso namenjeni za P M 3200, se morata priložiti dve carinski deklaraciji. Za vsak paket pobira IRK pristojbino 10 lir (deset lir). Paketi se sprejemajo v polizvedovalnem oddelku IRK, Puharjeva ulica 2-I, vsak delavnik od 8 do 12. Pošiljatelj izven Ljubljane lahko pošljejo paket po pošti IRK, avtonomni sekciji v Ljubljani, če upoštevajo ostala zgornja določila. Pošiljki naj priložijo prejemnico poštne nakaznice kot dokaz, da so vplačali določeno pristojbino 10 lir. Ta znesek se lahko vplača tudi na čekovni račun št. 15.384 — Italijanski Rdeči križ, avtonomna sekcija v Ljubljani — priznanico pa priložijo pošiljki.

* **Za mrtvega razglašen.** Okrožno sodišče v Novem mestu je uvedlo postopanje, da se razglasi za mrtvega posestnik v Podtaboru Franc Oberstar starejši, pristojen v občini Videm-Dobropolje. Leta 1928. je odšel kot krošnjar na Hrvaško, od koder je istega leta, in sicer iz Krapine, zadnjič pisal.

* **Sprememba cen soli v nadrobni prodaji.** Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je odredil, da se z veljavnostjo od 1. t. m. zvišajo cene soli v nadrobni prodaji takole: rafinirana sol od 3 na 4 lire, navadna sol od 1.20 na 1.50 lire, industrijska sol od 0.40 na 0.60 lire, živinska sol od 0.30 na 0.50 lire za kg. Z istim dnem se je zvišal odstotek na kuhinjske soli, dovoljen doslej prodajalcem na drobno različno po kakovosti za 100 kg. enotno na osem odstotkov vrednosti prevzete soli.

* **Ognjenik Etna je začel bljuvati.** Pred dnevi je začel bljuvati sicilski ognjenik Etna. Iz petih ogromnih razpok je tekla lava. Po pustih in neobljudenih tleh je lava pretekla že več kilometrov brez škode.

Iz Spodnje Štajerske

Slikar in pesnik Hans Gager je umrl. Dne 27. junija je umrl za srčno boleznijo Hans von Gager, znan slikar živali, brat pesnika in pisatelja Friderika von Gagera. Štel je 65 let. Umrl je v svoji villi blizu gradu Thurna v Dobju pri Krškem. Pokopali so ga v mavzoleju pri gradu, kjer je pokopan tudi njegov stric, pesnik Anastazij Grün in drugi sorodniki rodbine Auerspergov. Hans von Gager se je rodil v Mokricah pri Brežicah leta 1877. in študiral je na umetniški akademiji v Münchenu.

Kmetijska razstava v Celju je bila predzadnjo soboto odprta. Otvoritev je bila svečana. Opravil jo je okrožni vodja Dorfmeister. V nedeljo nato je bilo zborovanje kmetov. Poročila pravijo, da se je zbralo kakih 4000 kmetov in da je igrala godba. Na zboru so se vrstila predavanja.

Godba mariborske Hitlerjeve mladine je povabljen na Poljsko. Generalni guverner za Poljsko dr. Franek je bil povabil godbo mariborske Hitlerjeve mladine na Poljsko. Godba je nastopila v Krakovu, Petrikovu, Varšavi, Zyrardovu in Radomu.

V vurburškem gradu je politična šola. V Nemčiji so posamezni gradovi namenjeni političnemu šolanju pripadnikov narodnosocialistične stranke. Tudi štajerski Heimatbund ima zdaj takšno grajsko šolo. V ta namen je bil izbran vurburški grad, ki ga je te dni vodja Heimatbunda Franc Steindl izročil svojemu namenu.

Imenovanje. Z odlokom nemškega prosvetnega ministra je bil dr. Klaus Osvatich imenovan za docenta na vseučilišču v Göttingenu. Imenovanec je po rodu s Spodnjega Štajerskega.

Nov zdravnik v Slovenski Bistrici. Za praktičnega zdravnika v Slovenski Bistrici je postavljen dr. Maks Paher, ki je služboval polnih 38 let v Arnovžu. Že dolgo časa je narodni socialist. Sodeloval je pri Südmark.

Iz Srbije

Za več strokovnih šol v Srbiji. V »Novem vremenu« utemeljuje srbski predsednik vlade general Nedić, da ima zdajšnja Srbija preveč gimnazij in učiteljskih, premalo pa strokovnih šol. Vse premalo obiskane so bile tudi kmetijske šole. V tem smislu bodo preuredili srbsko šolstvo tako, da se v bodoče ne bo dogajalo, da bi šola dala na tisoče absolventov, ki ne morejo dobiti služb.

PO SVETU

Prvi Evropec pri tibetanskem verskem glavarju

Av gust Gansser je bil prvi Evropec, ki je imel srečo, da je osebno obiskal najvišjega tibetanskega lamo. Ni bila to lahka reč. Treba je namreč vztrajnih posredovanj tibetanskih menihov, preden komu dovolijo, da stopi pred obličje velikega lame, zlasti še, če gre za tujca. Silno redko se zgodi, da bi kak Evropec dobil takšno dovoljenje. Av gust Gansser je bil torej prvi Evropec, ki mu je bilo dano videti na lastne oči vrhovnega tibetanskega verskega poglavarja.

Moral pa se je Gansser poslužiti vse svoje premetenosti, da je dosegel svoj namen. Preoblekel se je v tibetanskega meniha in tako v rdečem plašču iz ovčje kože in z velikim usnjenim pokrivalom, ki mu je zakrivalo pol obraza, šel na nevarno romanje.

Kot zemljelovec se je Gansser v prvi vrsti zanimal za zemske sklade, iz kakršnih sestoji gora Kailas, visoka 6650 m. Slovita je postala ta gora zaradi svoje nenavadne oblike. Skoro vsi vzhodnoazijski narodi jo smatrajo za veličansko naravno svetišče, ki ga je zgradil Bog sam. Tujec, ki hodi po teh krajih, je v neprestani nevarnosti pred krđeli divjih psov. Pa tudi Tibetanci, ki jih je Gansser srečaval na svoji dolgi poti, so postrani gledali tega čudnega popotnika. Zdel se jim je sumljiv in so se pomirili šele tedaj, ko je Gansser pred njihovimi očmi opravil molitve natančno po takšnem obredu, kakršen je v navadi med Tibetanci. Tudi tega se je moral Gansser temeljito naučiti, preden se je odločil za potovanje po Tibetu.

Drugi dan po njegovem prihodu na goro Kailas ga je sprejel sam veliki lama v avdienco. Najvišji tibetanski verski poglavar je bil tako trdno prepričan, da ima pred seboj pravega tibetanskega romarja, da mu je ob slovesu poklonil blagoslovljen meniški trak in posvečene črne zdravilne kroglice, ki človeku daje pomagajo proti vsem telesnim in duševnim bolečinam.

Zanimivo je, kako je Gansser v meniški halji odnesel s seboj zaklad dragocenih kamnov in drugih reči, ki jih je bil nabral na potovanju po Tibetu. Poslušal se je prav takšne zvijače kakor v starih časih zviti Odissei, da se je rešil enookrega velikega Polifema. Gansser je tiste svoje kamne in druge reči porazdelil v številne manjše zavitke, ki jih je nato privezal ovčim pod trebuhe in jih tako pretihotapil čez indijsko mejo.

× **Kraj, kjer je le 24 lepih dni v letu.** Izmed vseh krajev na svetu, kjer prebivajo ljudje, je glede vremena najbolj zapostavljen od narave norveški otok Jan Mayen v Severnem morju. Otok leži 50 km severno od Islanda in odkrit je bil leta 1607. Na tem otoku je lepih dni na leto povprečno samo 24. Povprečno 33 dni divjajo na njem strašni viharji, ko doseže veter hitrost 300 km na uro, sicer je pa nebo skoro neprestano zastrto s črnimi oblaki. Ker je otok po vrhu še zelo ognjeniški, so na njem tudi potresi zelo pogosti. Otok je pravi pekel.

× **Tudi Eskimi so se navadili poljubljati.** Svoja nežna čustva so Eskimi v prejšnjih časih namesto s poljubljanjem izražali na ta način, da so drug drugega drgnili z nosom. Zdaj pa so tudi že Eskimi postali sodobnejši in so se naučili poljubljati. Tako pripoveduje raziskovalec severa Danec Ensen, ki se je pred nedavnim vrnil z Grenlandije. V neki svoji razpravi, ki jo je bil napisal o Eskimih, pravi, da je v zadnjem času tudi že med Eskimi prišlo v navado poljubljanje. Celo zelo v navado. Mlajši eskimski rod se celo že smeje starim Eskimom, ki se še drže navade drgnjenja nosov.

× **Drevesni orjak, ki ga dvajset ljudi ne more obseči.** Nenavadno visoka in debela drevesa rasejo v Indiji, na Molukih v Indijskem morju, v Afriki, Braziliji, Kaliforniji in Avstraliji. Takšnega drevesa, ki se z njim ponaša Južna Afrika, pa menda res ni drugje na svetu. Rase v bližini Viktorijinih slapov, ki jih dela reka Zambesi. Drevo se imenuje boabob in kraljuje kakor mogočna trdnjava nad bližnjo džunglo. Da si ustvarimo vsaj približno sliko, kako je to nenavadno orjaško drevo, zadošča, če povemo, da ga niti dvajset ljudi ne more z rokami obseči. Človek, ki stoji pred njim, se zdi pravi pritlikavec. Drevo je staro vrsto stoletij. Boabob velja sploh za največje drevo na svetu.

SMEŠNICE

Hitro učinkujoče mazilo

Lepa rada bi postala špela, bujne kodre rada bi imela. Hitro kupit lasno vodo gre, ki pomaga prav zares baje.

Najmočnejšo vodo si izbere; glava z njo le malo se natere, pa lasišče že ko trava rase, da nad bujnostjo se pogled pase.

Vodo k nosu malo še pritisne, prodajalka v strahu vsa zavriska. Kdor svoj nos nad vsako reč povleče, prav gotovo enkrat se opeče.

Kazen huda špelo je zadela: še pod nosom bo lase imela. Špela zdaj mazilo ogleduje, neprevidnost svojo objokuje.

PREVEČ VLOMOV

Prvi blagajničar: »Res, grozno, vsak dan navrtajo vlomilci kako blagajno!«

Drugi blagajničar: »Veš, jaz jo pa pustim kar odprto, da mi je vlomilci vsaj ne pokvarijo!«

MIGLJAJ

Oče: »Tako izpričevalo se mi upaš prinesiti domov! Ali te ni sram! A vidiš, kaj stoji tamle v kotu?«

Sinček: »Da, oče, tvoja palica.«

Oče: »Ali veš, kaj bom z njo napravil?«

Sinček: »Ne, tega ne vem, jaz bi šel z njo na sprehod.«

ZAKRKNJEN SAMEO

A.: »Ločitev zakona je strašno nerodna reč.«

B.: »Zakaj?«

A.: »Ker se mora človek prej še oženiti!...«

***

ZALETEL SE JE

A.: »Kdo pa je tistole strašilo?«

B.: »Moja žena.«

A.: »Oprostite mi, zmotil sem se.«

B.: »Ne vi, jaz sem se zmotil, ko sem jo vzel.«

NEMOGOČE.

On: »Če ne bo šlo drugače, bova stanovala kar pri tvojih starših.«

Ona: »Nemogoče, Dušan! Moji starši stanujejo še pri svojih starših...«

POSTREŽLJIVA ŽENA

A.: »Ti ne veš, kako dobro in postrežljivo ženo ima moj sosed! Še čevlje mu sezuva.«

B.: »To je že res, a samo takrat, kadar hoče iti v gostilno!«

TASČA JE BOLNA

»Gospod, pridite hitro, moja tašča je zbolela!«

»Oprostite, jaz sem vendar živinozdravnik.«

»Nič ne de! Tašča je namreč dobila oslovski kašelj!...«

Iz Gorenjske

Novi koroški vladni predsednik. V veliki dvorani državnega nameštstva v Celovcu je bil novi koroški vladni predsednik, ministrski svetnik Wolsegger uveden v svojo novo službo. Ustoličenje je opravil deželni namestnik Rainer.

Nenadna smrt. Celovski orožniški revirni nadzornik v pokoju Jožef Simonar se je peljal na kolesu. Spremljala ga je žena. Nenadno pa se je Simonar zgrudil s kolesa in je obležal na mestu mrtev. Zadela ga je bila srčna kap. Prav tako je v Celovcu umrl nenadne smrti 50 letni tvorniški delavec Franc Viher, ki je bil po nesreči ranjen v sence.

Iz Hrvatske

Hrvatska policija je vključena v milico. Izšla je zakonska odredba, po kateri so policijski oficirji in moštvo od 24. junija naprej vključeni v ustaško milico. Zakon med drugim tudi določa, da policijski oficirji in moštvo ne smejo biti člani zasebnih društev.

Mladinsko taborišče treh narodov. Te dni je odpovalo 25 ustaških omladincev na Slovaško, kjer so pripravili skupno taborišče za nemško, hrvatsko in slovaško mladino. Mladina bo ostala v taborišču čez počitnice.

Hrvatski kmetje v Nemčiji. Hrvatsko kmetijsko ministrstvo poroča, da je nemško poslaništvo v Zagrebu v sporazumu z nemškim prehranjevalnim uradom omogočilo poslati ta mesec v Nemčijo 100 mladih kmetov in kmetijskih dijakov, ki bodo na vzornih kmetijah izpopolnili svoje znanje s praktičnim delom.

Zagrebska džamija bo kmalu dograjena. V Zagrebu gradijo džamijo — mohamedansko cerkev. V kratkem bo poslopje dovršeno in džamija svečano odprta. Poleg svetišča so že postavljene trije minareti (stolpi), visoki po 45 m.

Borba proti partizanom v Bosni. Hrvatski listi poročajo, da je zadnje dni PoglavlNIK pri svojih četah v severni Bosni, ki se bore proti partizanskim odredom. V tej zvezi je bilo izdano obvestilo glavnega stana Poglavlnika, ki se glasi: »Hrvatska ustaška vojska, in sicer trije liški bataljoni pod poveljstvom polkovnika Antona Moškova, vodi očistevalne boje proti partizanskim oddelkom zapadno in severno od Plitvičkih jezer. Partizani, ki so se zbrali v Priboju, so razbiti in so imeli pri tej priliki hude izgube na mrtvih in ranjenih. Boji se vodijo pod vrhovnim poveljstvom italijanskih vojnih sil v Sloveniji in Dalmaciji.«